

Vážime si vaše súkromie

Súbory cookies sú potrebné pre správne fungovanie webu, ako aj pre účely analýzy prevádzky a návštevnosti. Cookies nám neposkytujú prístup k Vašmu počítaču alebo akýmkoľvek informáciám o Vás. Webovým stránkam umožňujú zapamätať si informácie o Vašej návšteve, napríklad na ukladanie predvolieb bezpečného vyhľadávania, na zjednodušenie registrácie do nových služieb a na ochranu osobných údajov. Výberom „Prijať všetko“ udeľujete súhlas so spracovaním cookies pre uvedené účely. Kliknutím na „Odmietnuť všetko“ môžete používanie voliteľných cookies blokať. [Podrobnosti o používaní súborov cookies.](#)

[Akceptovať](#) [Odmietnuť všetko](#)

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

[Úvod](#) > [Úvodná stránka](#) > [Informácie pre médiá](#) > [Aktuality](#) > Povolanie profesionálneho náhradného rodiča určí nová právna norma

03.05.2022

Povolanie profesionálneho náhradného rodiča určí nová právna norma

Vláda na dnešnom rokovaní schválila návrh zákona o profesionálnych náhradných rodičoch. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR navrhuje upraviť právne vzťahy pri vykonávaní práce profesionálneho náhradného rodiča. Účelom nového zákona je zohľadniť špecifika výkonu tejto práce, osobitne fakt, že ide o prácu vykonávanú nepretržite v domácom prostredí profesionálneho náhradného rodiča tak, aby boli zaistené všetky potreby dieťaťa. Prvoradým pri navrhovaní podmienok výkonu tohto povolania je zohľadnenie najlepšieho záujmu dieťaťa.

Doterajšie postavenie profesionálneho náhradného rodiča (PNR) ako tzv. domáceho zamestnanca podľa Zákonníka práce spôsobuje problémy samotným zamestnancom, ale aj zamestnávateľom. Nezohľadňuje práve špecifický nepretržitý výkon zamestnania, keďže profesionálni náhradní rodičia si musia svoju prácu rozvrhnúť tak, aby starostlivosť o dieťa pokryla všetky jeho potreby.

„Vyše 5000 detí v centrách pre deti a rodinu by mohlo vyrastať vo funkčnom rodinnom prostredí, no profesionálnych rodičov je na Slovensku len 750. Už v minulom roku sa nám podarilo zvýšiť podporu pre umiestňovanie súrodencov a detí s ŤZP do rodín. Aj tuto podporou profesionálnych náhradných a náhradných rodičov chceme vyjadriť, ako si vážim ich prácu a rodičovskú starostlivosť, ktorú venujú všetkým deťom bez domova. Práve domáce prostredie a blízkosť členov rodiny dávajú deťom nezameniteľné možnosti dosiahnuť čo najviac vytúžených profesionálnych aj osobných cieľov do budúcnosti,“ ocenil prácu profesionálnych náhradných a náhradných rodičov minister práce, sociálnych vecí a rodiny Milan Krajniak.

Výkon práce profesionálneho náhradného rodiča sa riadi potrebami dieťaťa. Vykonáva sa v domácom prostredí profesionálneho náhradného rodiča tak, aby domáce prostredie v najvyššej možnej miere nahrádzalo prirodzené rodinné prostredie. Každá navrhovaná úprava podmienok výkonu tohto povolania (vrátane povinností profesionálnych náhradných rodičov ako zamestnancov, či iných osôb žijúcich s profesionálnymi náhradnými rodičmi v ich domácom prostredí) musí zabezpečiť vytvorenie čo najlepších a najbezpečnejších podmienok pre život detí v profesionálnych náhradných rodinách.

V spolupráci s profesionálnymi náhradnými rodičmi a centrami pre deti a rodiny (CDR) boli stanovené základné problematické okruhy výkonu práce profesionálneho náhradného rodiča. Patria medzi ne napríklad miesto výkonu práce, pracovný čas (prestávky, doby odpočinku, služobné cesty, dovolenky), či odmeňovanie. Rezort práce navrhol, aby sa určité otázky pracovnoprávných vzťahov profesionálnych náhradných rodičov riešili osobitnou právnou úpravou odchyľne od Zákonníka práce.

Súčasťou zákona je aj návrh na riešenie mzdových pomerov profesionálnych náhradných rodičov, ktoré musia zohľadniť osobitý charakter výkonu práce v závislosti od potrieb konkrétneho dieťa a nepretržitého pracovného času na ich zabezpečenie.

Profesionálna náhradná rodina

Profesionálna náhradná rodina je organizačná súčasť zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately - centra pre deti a rodiny. Profesionálni náhradní rodičia sú zamestnanci centra pre deti a rodiny a zabezpečujú starostlivosť o určený počet detí (najviac tri) vo svojom vlastnom domácom prostredí.

Dieťa je rozhodnutím súdu zverené do starostlivosti centra pre deti a rodiny a centrum prostredníctvom svojho zamestnanca (profesionálneho náhradného rodiča) zabezpečí starostlivosť o dieťa. Centrum určuje umiestnenie dieťaťa v profesionálnej náhradnej rodine, t.j. profesionálnemu náhradnému rodičovi prideluje prácu, vydáva pokyny a ukladá úlohy, ktorých plnenie kontroluje (a to vrátane nakladania s finančnými prostriedkami a materiálno-technickým zabezpečením, ktoré mu centrum na starostlivosť o dieťa poskytuje). Centrum priebežne profesionálneho náhradného rodiča sleduje a kontroluje zabezpečenie riadnej starostlivosti o dieťa. V prípade nesplnenia úloh rodiča tiež sankcionuje.

Zákon upraví aj mzdové nároky profesionálneho náhradného rodiča. Napríklad, paušálny príplatok pri starostlivosti o jedno dieťa sa zvýši zo 100 na 171€. Zvýši sa aj príplatok za počet detí a za zdravotne znevýhodnené dieťa. Nový zákon tiež zohľadní počet detí s ŤZP a ťažkým zdravotným postihnutím (ŤZP), o ktoré sa náhradní rodičia starajú. Súčasný stav tento fakt nezohľadňoval. Napríklad, príplatok za dve deti s ŤZP bude 342€ (viď tabuľka).

Mzda profesionálneho náhradného rodiča podľa návrhu zákona / súčasný stav

Návrh zákona o profesionálnych náhradných rodičoch			Súčasný stav*	
základná zložka mzdy (fixná, zmena možná nariadením vlády SR)	855	855	zodpovedá minimálnej mzde pre 3. st. náročnosti práce	
paušálny príplatok (ak sa PNR stará aspoň o 1 dieťa)	20% zo ZZM** 171	100	paušálny príplatok 1 dieťa	
príplatok za počet detí	20% zo ZZM (2 deti)	171	171	20% zo ZZM (2 deti)
	50% zo ZZM (3 deti)	427,5	427,5	50% zo ZZM (3 deti)
	60% zo ZZM (4 a viac detí)	513	0	
príplatok za zdravotne znevýhodnené dieťa	25% zo ZZM (1 dieťa)	213,75	171	príplatok len za ŤZP
	40% zo ZZM (2 deti)	342	0	
	60% zo ZZM (3 deti)	205,2	0	

	80% zo ZMZ (4 a viac detí)	684	0	
příplatok za prax	1% zo ZMZ od 3 do 16 r.	17,1	17,1	1% zo ZMZ od 3 do 16 rokov a
	0,5% zo ZMZ od 17 do 32 r.	42,75	42,75	0,5% zo ZMZ od 17 rokov do 32 r.
profesijný príplatok	od 0% do 100% zo ZMZ	max. 855	100	od 0 do 100 EUR

*platy PNR sú ustanovené iba v štátnych CDR prostredníctvom internej normy Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny; v neštátnych CDR sú platy PNR vecou dohody, v roku 2021 bol priemerný rozdiel v mzde PNR zo štátneho CDR a akreditovaného CDR cca 260 eur nižší v neprospech PNR v akreditovanom/neštátnom CDR .

**suma zo základnej zložky mzdy (ZMZ)

Na Slovensku k marcu evidujeme 759 profesionálnych náhradných rodín (z toho v štátnych CDR 599), ktoré zabezpečujú starostlivosť vyše 1 419 deťom. Počet profesionálnych náhradných rodičov za ostatných 20 rokov narástol. Na porovnanie, v roku 1997 (teda v čase, keď do pôsobnosti ministerstva práce prešli detské domovy), bolo na Slovensku 7 takýchto rodín a zabezpečovali starostlivosť 13 deťom. Stále však nie je dostatočný, keďže v centrách pre deti a rodinu je aktuálne umiestnených 5 154 detí (údaj k 31.3.2022 vrátane detí z Ukrajiny, ktorých bolo vtedy 95) . Povolanie profesionálneho náhradného rodiča je nesmierne dôležité a mimoriadne náročné, a preto jedným z cieľov zákona je vytvoriť také podmienky na jeho výkon, ktoré budú nie len motivovať k zotrvaní v tejto práci, ale oslovia aj ďalších záujemcov.

Doplnenie:

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny (MPSVR) predložilo do legislatívneho procesu návrh zákona o profesionálnych náhradných rodičoch (a o zmene a doplnení niektorých zákonov) na základe Programového vyhlásenia vlády SR a Plánu legislatívnych úloh vlády SR v minulom roku.

Účinnosť návrhu zákona sa predpokladá od 1. novembra 2022. Ustanovenia upravujúce náležitosti súvisiace s dovolenkou by mohli byť účinné od 1. januára 2023.